

9,004km
between
Israel
and
Japan

אני-מה

ANI-MA

ELIAHOU ERIC BOKOBZA
ELIYA TSUCHIDA
AYELET ZOHAR
KAZUO ISHII

אריק אליהו בוקובזה
אילת זהר
אלי צוצ'ידה
קזואו אישיאי

ט"ו באייר תשע"ב, 7 במאי 2012
יום ב', שעה 14:00
הגלריה הקטנה ע"ש שטרן, קמפוס הר הצופים

Monday, May 7th 2012, 14:00

התערוכה היא חלק מאירועי כנס יפן-ישראל:
יחסים אזוריים, בילטרליים ותרבותיים.

The exhibition is part of the Israel-Japan conference:
Regional, Bilateral and Cultural Relations.

אוצרות: מיכל מור ושלמית בז'רנו
עיצוב והפקה: רון יוסף - ארבע וחמישה, קבוצה לעיצוב

Curators: Michal Mor and Shalmit Bejarano
Design and production: Ron Yosef - Four'n' Five Design Group

תודות להנהלת האוניברסיטה על תמיכתם בתערוכה זו

Content:

תוכן:

Ani-Ma	6-7	אני-מה
Kazuo Ishii Quotations from The Art of War by Sunzi	8-9	קזואו אישיאי מתוך "חוקי המלחמה" של סון-דזה
Eliya Tsuchida The Wedding Couple	10-11	אלי צוצ'ידה המתחננים
Eliahou Eric Bokobza Match making	12-13	אריק אליהו בוקובזה הרוקח והשדכן
Eliya Tsuchida Noah's ark	14-15	אלי צוצ'ידה חיבת נח
Ayelet Zohar The Obi Series	16-19	אילת זהר סדרת אובי
Ayelet Zohar Masquerade	20-21	אילת זהר החפשות
Eliahou Eric Bokobza Little Boy	22-25	אריק אליהו בוקובזה Little boy

Four artists living in Israel embark on a dialogue with Japanese culture - using packing cases as a medium - through personal stories immersed in memories. Japan-born Kazuo Ishii and Eliya Tsuchida create modern interpretations of traditional calligraphy combined with Manga drawing. Kazuo leaves the paper medium for the packing case, which he uses as a writing platform. On one side, he cites the Chinese philosopher Sun Tzu's observations on the art of war as a way of disguised conduct between near and far; on the other side, he «corresponds» with an installation by Ayelet Zohar, an Israeli artist and researcher of Japanese culture, which deals with deception and trickery as a strategy to gain advantage over the enemy.

In Ayelet's "Obi" and "The Masqueraders" series, she discusses camouflage in military and daily life in tapestry collage. Tsuchida illustrates a Biblical text for Japanese Manga in the digital world, and interlaces its past with Israeli existence. Eric Eliahou Barkobza, an Israeli artist, utilizes boys' games to relate Japanese culture to Israeli culture and to present a kaleidoscopic perspective which integrates nontraditional alternatives of representation.

The intended ridicule that mediates between visibility and invisibility, between what lies on the surface and what is underneath it, between near and far- all mark a territory of illusion for these artists in the exhibition.

In a journey over 9004 km between Israel and Japan, the viewer is exposed to a variety of perspectives in which everyone could find their anima- soul. Popular and high imagery play hide and seek in this collaged scenery, and constitute an inter-cultural leap and a transition, generating new contexts of visual and written language in Hebrew and Japanese.

על גבי חיבות מסע מנהלים ארבעה אמנים המתגוררים בישראל דו-שיח עם התרבות היפנית באמצעות סיפורים אישיים מלאי זיכרונות. קזואו אישיאי ואלי צוצ'ידה ילידי יפן משלבים עולם של מסורת בצ'יור קליגרפי ובצ'יורי מנגה בגרסאות עכשוויות. קזואו יוצא מתוך הנייר אל גב החיבה ההופך להיות מצע הכתיבה ומצטט מצד אחד את ההוגה הסיני סון-דזה על חוקי המלחמה כדרך התנהלות בהסוואה בין קרוב לרחוק, ומצד אחר מתכתב עם המיצב של אילת זהר, אמנית ישראלית וחוקרת תרבות יפן, בנושא חבולות ואחיזה עיניים כדרך להשיג יתרון על פני היריב.

בסדרת "אובי" ו"המתחפשים" דנה אילת במושג ההסוואה בחיי הצבא ובחיי היומיום בטכניקת הדבק של טפטם. צוצ'ידה מאייר טקסט תנ"כי למנגה יפנית בעולם דיגיטלי ושוזר את עברו בהווה ישראלית. אריק אליהו בוקובה, אמן ישראלי, משחק במשחקי בניס המחברים בין תרבות יפן לתרבות ישראל ומציגים נקודת מבט קלידוסקופית המשלבת אפשרויות ייצוג בלתי מקובלות.

ההיתול המכוון בין נראות לאי-נראות, בין פני השטח ובין מה שמחתיו, בין הקרבה לריחוק - מסמנים טריטוריה של תחומי שבה פועלים האמנים בתערוכה זו.

במסע הנע על פני 9,004 ק"מ בין ישראל ליפן נפתחו בפני הצופה מגוון נקודות מבט שבהן יכול כל אחד למצוא את האנימה-הנפש שלו. דימויים פופולריים ודימויים גבוהים נסחרים ונגלים בטפט נופי זה, מהווים דילוג ומעבר בין תרבויות ויוצרים הקשרים חדשים של שפה חזותית ושפה כתובה בעברית וביפנית.

Kazuo Ishii
calligraphy on wooden boxes
Quotations from The Art of War by Sunzi
2012

קזואו אישיאי
קליגרפיה על גבי תיבות עץ
מתוך "חוקי המלחמה" של סון-דזה
2012

The text in front of us was taken from The Art of War, a Chinese treatise from the fourth century BCE. This text was absorbed into the Japanese literary canon already during the eighth century and it is accepted as general knowledge among Japanese even today. Generals and warriors of previous generation emphasized the strategic sophistication taught in this text, but today it is often used as support to the claim that the best victory is gained "without fighting". The artist Kazuo Ishii notes that his martial arts teacher often stressed that the best way to win a fight is by avoiding it.

Ishii uses an artistic traditional form of calligraphy - styled writing. Calligraphy can be written in multiple variations of characters and of styles. The quotations on the right and left boxes were written in Kana script, namely - a combination of Japanese and Chinese characters sketched in rapid and abstract brushstrokes termed "grass script". The Kana script is identified with classical Japanese poetry.

The calligraphy on the central case was drawn in Chinese clerical script, in which characters are uniformly sketched with a thick brush. Ishii's brushstrokes, however, consist of intended vibrations that create the impression of letters engraved in stone. In his view, while Chinese calligraphy is characterized by a certain depth, the Japanese style typically draws attention to the surface and its two-dimensional nature, thus overriding the illusive trickery between near and far.

For Ishii, who lives fifteen years in Israel, the distance between the cultures of Israel and Japan evolved into a symbolic distance. This spiritual distance enables him to reflect upon external and internal processes within himself, within the society he left, and within the society where he chose to lead his life.

הטקסט שלפנינו לקוח מקובץ סיני מהמאה הרביעית לפני הספירה שעיסוקו "חוקי המלחמה". אל הקאנון ההגותי היפני הוא התקבל במאה השמינית לספירה ורבים מצוטטים ממנו גם היום. בדורות קודמים מצביאים הדגישו לא פעם את החכום האסטרטגי שעליו מורה הטקסט, אך כיום משמשים ציטוטים אלה אמירה נגד יציאה למלחמה. האמן קזואו אישיאי מציין שלמד ממורו לאומנויות הלחימה כי הדרך הטובה ביותר לנצח היא להימנע מקרב.

הציטוטים שנבחרו לתערוכה משקפים חובנות מורכבות על מלחמה ושלוש, ידיעת העצמי וידיעת היריב - חובנות שאינן מוגבלות למדינה, לחברה או לחקופה.

אישיאי משתמש בקליגרפיה - כתיבה מסוגננת - בסגנון אמנות מסורתי. בקליגרפיה נעשה שימוש במספר רב של אותיות ובשלל סגנונות. הציטוטים שעל התיבה הימנית והשמאלית נכתבו בקליגרפיה באותיות קאנה - שילוב של אותיות יפניות וסיניות - המשורבטו בכתיב יד מהיר ומופשט המכונה "כתב העשב". כתב הקאנה מזוהה עם השירה היפנית הקלאסית.

לקליגרפיה שעל התיבה המרכזית נבחרו אותיות בסגנון כתב הפקידים הסיני. האותיות משורטטות במכחול עבה על העץ באחידות. אולם אישיאי מניע את המכחול ברטט מכוון המעניק תחושה כאילו הסימניות נחרטו באבן. על כך, בעוד הסימניות הסיניות מאופיינות בעיניו בעומק מסוים, הסגנון היפני מתאפיין דווקא בהדגשת המשטח והדו-ממד ומתוך כך מבטל את תחבולת התעתוע שבין הקרוב והרחוק. בעבור אישיאי, החי בישראל זה חמש-עשרה שנה, המרחק בין חרבויות ישראל ויפן הפך למרחק נפשי סימבולי המאפשר לו להביט בפרספקטיבה מהוררת על התהליכים האישיים שחווה ועל התהליכים העוברים על החברה בכלל.

Right: All warfare is based on deception. Hence, when able to attack, we must seem unable; when using our forces, we must seem inactive; when we are near, we must make the enemy believe we are far away; when far away, we must make him believe we are near.

Center: To fight and conquer in all your battles is not supreme excellence; supreme excellence consists in breaking the enemy's resistance without fighting.

Left: If you know the enemy and know yourself, you need not fear the result of a hundred battles. If you know yourself but not the enemy, for every victory gained you will also suffer a defeat.

ימין: המלחמה היא דרך התחבולות. לכן, כשאתה יכול הפגן כאילו אינך יכול; כשאתה קרוב, הפגן כאילו הֶנֶךְ רחוק; כשאתה רחוק, הפגן כאילו אתה קרוב.

מרכז: לנצח מאה פעמים במאה קרבות אין זה הטוב שבטוב; לא להילחם אך לכופף את לוחמי האויב - זה הטוב שבטוב.

שמאל: המכיר את עצמו ואת יריבו לא ייפגע במאה קרבות; המכיר את עצמו ואינו מכיר את יריבו - ינצח ויפסיד לסירוגין; זה שאינו מכיר לא את עצמו ולא את יריבו - יובס בכל קרב.

[Translation: Lionel Giles, 1910, Sun Tzu on the Art of War]

[תרגום: יורי פינס]

Eliya Tsuchida
The Wedding Couple
Digital print
2005

This couple's wedding invitation embodies a connection that originates from a cultural inversion. Shirley from Israel is wearing a red kimono with a cranes print, while Japanese Eliya is wearing a kapote and a streimel.

The kimono is the garment most identified with Japan, where the red color and the crane symbolize longevity and good luck. The Sakura (Japanese cherry) flower in the background refers to the season "spring. The kimono is wrapped around the body and fastened with a belt (obi). The kapote, a long, black, waistcoat, and the furry streimel hat, are typically worn by married orthodox Jewish men. In Japanese culture, the customary dress code requires the left side of the garment to be placed over its right side. In orthodox Jewry, the right side of the garment covers the left side, as a way to differentiate from the customs of gentiles. This confusion and inversion is presented by Tsuchida in a technique that characterizes Manga paintings: the characters' features are exaggerated, their eyes appear round and large, they exhibit a big smile and an expression of wonder to render them cute. The teasing fingers that rise up behind Shirley's head like two horns create a humorous effect.

The connection between Israel and Japan is expressed through flowers: the hibiscus that flourishes in the couple's garden in Israel adorns Shirley's hair; meanwhile, Japan's national flower, the Sakura, decorates the Japanese tapestry which serves as a backdrop for the couple.

הזמנת החתונה של בני הזוג מציגה חיבור מתוך היפוך תרבותי. שירלי הישראלית לובשת קימונו אדום מעוטרת בהדפסי עגורים, אלי היפני לובש קאפוטה וחובש שטריימל.

הקימונו הוא פריט הלבוש המזוהה ביותר עם תרבות יפן, הצבע האדום והעגור מסמלים בה אריכות חיים ומזל טוב. פרח הסאקורה (דובדבן יפני) ברקע מעיד על עונת השנה - האביב. הקימונו עוטף את הגוף ומחזק בחגורה (אובי). הקאפוטה, מקטורן ארוך שחור, וכובע השטריימל הפרוותי מאפיינים את לבושם של גברים חרדים נשואים. קוד הלבוש המקובל בתרבות היפנית הוא שחלקו השמאלי של הבגד מונח על החלק הימני. ביהדות החרדית עוטים את צד ימין של הבגד על צד שמאל כדי להיבדל ממנהג הגויים.

את העירוב וההיפוך מציג צוצ'ידה באמצעות מאפיינים של ציורי המנגה: הגזמה בחווי הפנים של הדמות, עיניים עגולות גדולות במראה פליאה וחיוך רחב ההופכים את הדמות לחמודה. תנועת ההקנטה של שליחת אצבעות קרניים מעל ראשה של שירלי יוצרת רושם הומוריסטי.

החיבור בין ישראל ליפן נעשה באמצעות פרחים: פרח ההיביסקוס הצומח בגינת בני הזוג בישראל מעטר את שערות של שירלי; פרח הסאקורה, הפרח הלאומי של יפן, מעטר את הטפט היפני שעל רקעו צוירו הדמויות.

Match making between techniques. The picture depicts images from the world of Japanese Manga (comics), versus the traditional painting technique, the work of the machine versus the artist's hand. The brushwork creates artificial waves in hues of pink and azure that are remnant of the Japanese artist, Katsushika Hokusai's work, "The great wave off Kanagawa" (1833). The broken patterned print turns the canvas into a unique creation.

The images on the canvas are blurred, partially wiped out by the background for the painting which depicts an orthodox boy and a girl. An acceptable match which does not entail any social or cultural disturbance, a match between characters of the same sector, the same age, similar in appearance and dress. Their large eyes turn sideways, perhaps wanting to meet a different world, that which is in the background. The dissonance rises between the orthodox characters and the cat manikin, maneki neko, "the inviting cat", which according to tradition bestows luck on its owner. In the Edo period (1600-1868) this cat offered a detour off an obstructed path, bringing about luck. Bokobza, whose eyes appear on the cat's faces, which in turn are the children's eyes, invites us off the accepted path offering an alternative way.

Match making between the character and its background. Orthodox looking children are planted into the Shinjuku and Shibuya quarters of central Tokyo, where Harajuku kids can be found, whose environment allows them total freedom of appearance.

In his match making, Barkobza proposes a process which resembles the engagement in the orthodox society - that requires the match to be examined before its conclusion. The initial meeting is conducted by the match-maker in Tel Aviv, the match is customarily agreed upon in Jerusalem.

בעבודה שלפנינו רוקח האמן (ממש כפי שעשה במעבדה בעת לימודי הרוקחות) אפשרויות חדשות לשידוך, מקצתן תואמות את הנורמות החברתיות והאחרות מציעות אפשרויות חדשות להשתדכות.

שידוך ראשון ולא מקובל הוא בין טכניקות עבודה: הדפס המוני מול טכניקת ציור מסורתית, עבודת מכונה מול יד האמן. בד עשיר וצבעוני שהאמן קנה בעת ביקורו ביפן מתאר עולם דימויים של תרבות יפנית: הר פוג'י וסמל השלום, מקדש שינטו ודמות נינג'ה, דב פנדה ונערה בקימונו, קשת בענן וענני גשם - כל אלה משוכפלים אין-ספור פעמים וממלאים את החלל עד אפס מקום באחדות סגנונית של אנימציה יפנית, נישאים על גלי ים מלאכותיים שיצר האמן במשיכות מכחול בצבעי אקריליק בגוני ורוד ותכלת. הגלים מזכירים את יצירתו של האמן היפני קאצושיקה הוקוקאי (1760 - 1849) שהיה ידוע לאמני המערב בהדפסו המפורסם "הגל הגדול בסמוך לקאנאגאוה". באמצעות הגלים קוטע בוקובזה את הרצף השבלוני של הדפוס והופך את הבד ליצירה חד-פעמית. היפור זה יחזור בעבודתו פעמים רבות, כמו השידוך שבין הבד למסגרת - שידוך מאציל מעולם האמנות הגבוהה לעולם ההדפס ההמוני.

מתיחת הבד על המסגרת הנסתרת מעיני הצופה מייצב את הסיפור החדש שטווה האמן רגע לפני שהוא מתחיל לצייר, למחוק ולטשטש את הבד, ולבנות סיפור שבו הוא מפגיש תרבויות שונות ורוקח מהן סיפור אחד. את ההשראה, מספר בוקובזה, ספג בניסיעותיו ליפן, שבה חיבורים כאלה נעשים כל העת וההחפשות היא תופעה חברתית.

הדימויים שעל הבד מיטשטשים, בחלקם נעלמים באמצעות מצע ההכנה לציור - הג'יסו. וכך מתחיל הסיפור להצמיח רובד נוסף: נער ונערה חרדים נשתלים בחור סביבה לא להם, והצעות להשתדכות ולמציאת שקט ונינוחות יואו בשכבות נוספות.

שידוך בין הדמויות המשתייכות לאותו מגזר, בנוח אותו גיל, דומות במראן ובלבושן. עיניהן גדולות ומופננות הציידה, אולי מבקשות לפגוש עולם אחר, העולם שברקע. זהו שידוך מקובל ואין בו שום הפרעה חברתית תרבותית. ההפרעה נוצרת מהוספת בובת החתול הלקוחה מהתרבות היפנית. הבחירה בחתול המְנְקִי נְקו אינה מקרית: בתקופת אדו (1600-1868) הכפה המורמת סימנה לעובר האורח לסטות מהדרך המקורית עקב מכשול שהונח בה ובכך הביאה לו מזל; בתקופת מייג'י (1686-1912) שימשה כפו המורמת של החתול הזמנה לבוא. בוקובזה שענינו מעטרות את פני החתולים שהן עיני הילדים מזמין אותנו לסטות מהדרך המקובלת וליצור לה תחליף.

החתול יוצר בפנינו את האפשרות השנייה להשתדכות, הפעם בין צעצועי הילדים. חתול כחול עם חתול ורוד. הצבעים הללו אינם צבעים המזוהים עם המסורת היפנית, אך בעקבות המפגש עם תרבות המערב רואים גם היפנים בצבע הוורוד ביטוי לאהבה. בחור השתדכות זו מציע בוקובזה היפור צבעוני - לילד חתול ורוד ולילדה חתול כחול. הקולר, הסינר והפעמון על הצוואר הם חיקוי לצורה שבה הולבשו בעלי החיים הפרוותיים בבתי עשירים ביפן בתקופת אדו. החתולים הללו נראים כליצנים קדושים. אפים אדומים והילה מעל הראש יוצרים דמות בלתי אפשרית, אך רק דמות זו יכולה להצביע על האמת, כפי שיכולים לעשות הליצן והקדוש. היד המורמת המנופפת לשלום מזמינה פרשנות חדשה. ילד חרדי מחזיק בצעצוע יפני על רקע סמלים מתרבות יפן.

אפשרות שלישית להשתדכות היא הדמות והרקע. דמויות של ילדים דתיים בחור תפאורה יפנית. אם היו הילדים החרדים מסתובבים באזור שבין רובע שינג'וקו (Shinjuku) לרובע שיבויה (Shibuya) במרכז טוקיו הם היו יכולים להיחשב ילדי הראג'וקו - אופנת רחוב ייחודית המאפשרת לצעירים חירות מלאה להמצאת דמותם מחדש. בכל יום ראשון בשבוע יכול כל אדם להפוך למישהו אחר, בסביבה המאפשרת לו להיות כזה. האם אותם ילדים חרדים החנוטים בבגדיהם מובדלים מסביבתם והגדר מאחוריהם מאפשר את המעבר? האם האפשרות שמנסח בוקובזה בציורו יכולה להתממש? האם בארץ ישראל יצליחו לחיות זה לצד זה, ללא צורך בהחלטה, הגבוה והנמוך, המסורת והקדמה, הילדות והבגרות?

"שידוכין" הוא השלב הראשון בהתחייבות החוקית לפני מיסוד הקשר. בוקובזה מציע בעבודת השידוך תהליך המזכיר התחייבות בחברה החרדית - בדיקת ההתאמה לפני ההסכם. את הפגישה הראשונית לשידוך מבצע השדכן בחל אביב, את ההסכמה לשידוך עושים כמקובל בירושלים. בכך נפתח פתח לשלל אפשרויות השתדכות אחרות הנרקחות זו בזו. האם השידוך יביא שקט ומנוחה כפי שמרמזת משמעותה הארמית של המילה, או שבוקובזה מייצר רעש חדש?

Eliya Tsuchida
Noah's ark
Digital print
2005

אלי צוצ'ידה
תיבת נח
הדפס דיגיטלי
2005

Eliya Tsuchida's poster depicting the myth about Noah's ark incorporates two traditions: the narrative has its origins in the Jewish tradition, whilst the Japanese tradition is the inspiration for its design. The artist proposes a futuristic scenario in his version of the biblical myth - in which people and animals are forced to leave earth on a spaceship. Noah warns the viewers from the hazardous flood, his figure is illustrated in a traditional style, his clothes attest to his ancient oriental origin, but his eyes are slanted. His children who stand behind him have a mixed, Israeli and Japanese look. Their depiction is based on the Japanese comics (Manga), with characteristic round faces and eyes, buttoned noses and dark skin.

The confusion of fonts in Hebrew and Japanese charge the narrative from the visual aspect: the poster's headline is written in Japanese letters with Hebrew punctuation, beneath it the biblical text, and on its right its modern translation into the vernacular characteristic of the Manga: "Let's get on with it, like God said". The verbal cultural mixture is signed off with B.S.D, the Aramaic acronym for "god willing".

Tsuchida's work passes from Hebrew to Japanese and is flavored with references to Manga and computer games, biblical myths and virtual reality. A multidimensional reading of a cultural flood.

בכרזה המתארת את סיפור תיבת נח משלב אלי צוצ'ידה שתי מסורות: המסורת היהודית מספקת את התוכן הסיפורי, מהמסורת היפנית נלקח העיצוב הגרפי. האמן מציע תחיש עתידני לסיפור התנ"כי, שבו בני האדם ובעלי החיים נאלצים לעזוב את כדור הארץ בספינת חלל. נח מזהיר את הצופים מפני סכנת המבול, דמותו מאוירת בסגנון מסורתי, בגדיו מציינים עולם מזרחי קדום אך עיניו מלוכסנות. מראה ילדיו העומדים מאחור הוא שילוב של מראה ישראלי ומראה יפני. תיאורם שאוב מעולם הקומיקס היפני (המנגה) - פנים עגולות, אף כפחורי ועיניים עגולות על רקע צבע עור כהה.

הערבוב בין גופנים שונים מעבירה ומיפניה טוען נראות לחוכן: כותרת הכרזה כתובה באותיות יפניות בליווי ניקוד עברי, מתחתיה מופיע הטקסט התנ"כי ובצדה הימני של הכרזה ניתן תרגום עכשווי לטקסט המקראי בסגנון דיבורי המאפיין מנגה: "יאללה, נזוז, כציווי האל". כדי לסגור את בליל הלשונות התרבותי מוסיף האמן את ראשי התיבות בס"ד שפירושו בארמית "בסיוע השמים".

עבודתו של צוצ'ידה נעה בין עברית ליפנית מחובלת באיזכורים מהמנגה וממשחקי מחשב, מהסיפור התנ"כי ומהמציאות הווירטואלית. מבול תרבותי בקריאה רב-ממדית.

השונות העומדות לרשותי. אך מרגע שהלך והתגבש הקונספט הסופי של הצלף והאֹבֵי, הטפטים השונים מויינו על פי קוד צבעוני, על פי צבע הרקע והאופן שבו מתארגנים הדגמים השונים לכדי מערכת של התאמות והסוואות. הוגים שונים שדנו בשאלת החיקוי וההסוואה, מעבר לשאלת ההשרדות כפי שהיא מופיעה בביוולוגיה ובמצבי מלחמה, בחנו כיצד צורה זו של העלמות ואי-קיום במבטו של המתבונן משפיעים על קיומו של הסובייקט המוסווה: רוג'ר קאיווה (Roger Caillois) הציע לראות בחיקוי והידמות לטביבה אצל חרקים, אקט המבטא תשוקה פנתאיסטית להטמעות בטבע; ז'אק לאקאן (Jacques Lacan), מתבסס על דבריו של קאיווה, אך מדבר על יחסי ההתבוננות ("המבט") שבין הסובייקט לאובייקט, ומסך (ההסוואה) המחקיים ביניהם; ג'יל דלוז (Gilles Deleuze) ופליקס גואטרי (Felix Guattari) נוקטים בעמדה הרואה את יכולת ההידמות וההטמעות בנוף אנושי כאחד האדם, כאחד מהשגיו החשובים של ההליך ההשתנות: ולבסוף, פול וירליו (Paul Virilio), בדיוניו על המלחמה, מאמין כי ההסוואה היא חלק מאסטרטגיה רחבה יותר של הטעייה ואי-נראות, צעדים הכרחיים במלחמה. בהמשך לחפיסות אלו, בסדרת העבודות המוצגת כאן, בחרתי בדימוי הצלף כנושא מרכזי החוזר במספר עבודות: הצלף, כחייל יחיד הפועל מתוך מיומנות של דיוק, מבט שולט ואי-נראות, הוא הדוגמא המושלמת למרחב הדעות שהועלו כאן: הוא פועל ביחידות, מוסתר לחלוטין - הן על ידי מיקום והן על ידי הסוואה פעילה העושה שימוש בחומרים ישירים מן השטח. גופו מוסתר על ידי דוגמאות מודפסות של הסוואה או חליפת גילי, בעוד מבטו שולט במרחב, ובכוחו של כלי הנשק שבידו לבטל חיים שלמים בלחיצה קלה על ההדק. הצלף מהווה נקודת צומת בין אסתטיקת הדיגום ופרקטיקת ההסוואה, בין אופן ההתאמה של הקימונו והאובי לבין נוכחותו הצבעונית של הטאבלו המורכב כקולאז' טפטים.

סדרת "אֹבֵי", עוסקת בשאלות של הסוואה ואי-נראות, זיהוי וטעות בזהוי, כיוון ופגיעה, לצד העיסוק בדיגום והעלמות.

שם הסדרה, "אֹבֵי" (Obi 帯 おび) (חגורת הקימונו), נלקח מקוד הלבוש היפאני אשר עוסק ביצירת קומפוזיציה והתאמה בין האלמנטים השונים של הלבוש (קימונו, אובי, כפכפי זורי וחבלי הקשירה). הקימונו, בעיקר זה של נשים צעירות, הוא ססגוני ורווי דגמים, וצבעיו יכולים להיות רוויים מאד ולהכיל גוונים זוהרים בדוגמאות פרחוניות או אחרות, זו לצד זו. לפיכך, הוספת האֹבֵי דורשת מיומנות, תחכום ויכולת אסטטית גבוהה, כדי ליצור התאמה מושלמה בין השניים. יצירתיותה ומיומנותה האסטטית של אישה נבחנים לעיתים קרובות על פי יכולתה ליצור חיבורים מפתיעים בין השניים.

בהשאלה, אסטרטגיה זו של ערבוב וחיבור של דגמים וקודים צבעוניים, מובאת ביחס לפרקטיקות של הסוואה ואי-נראות: על פי רב, בציור ובמדיומים חזותיים אחרים, הנושא מוצג כמבודד, או על פני רקע מינורי שאינו מסכן את מרכזיותו. לעומת זאת, הסוואה היא פרקטיקה של העלמה והטמעה, אשר נעשית דרך חיבורו של הנושא אל הסביבה בה הוא נתון, מתוך חזרה על תבניות צבעוניות ודיגום מופשט המשחזרים את מקצב הצבע של המרחב בו נתון הגוף. יצירת ההסוואה היא תהליך של אנאליזה ובחנה מדויקת של קודים צבעוניים, תבניות צורניות, גופים נוכחים והצללות הקיימות במרחב, אותן המוסווה מחקה. תוך שהוא מבנה מחדש את תמצית הצורות האלו על פני השטח, על מנת להטמיע את הגוף האמור אל תוך סביבתו.

הטפטים, המהווים את חומר הגלם של סדרה זו, נקלעו לידי בדרך מקרה תוך אסוף שאריות וחומרים שנזרקו ממיטב בתי העיצוב של סן פרנסיסקו. במשך חודשים ארוכים אספתי מאות סוגי טפטים, כאשר אני עוסקת באפשרויות המיון

The Obi series (帯 - おび) addresses issues of camouflage and invisibility, detection and misidentification, aiming and shooting, jointly inquiring questions of patterning and disappearance.

The series title, Obi (the Kimono's sash), is taken from the traditional Japanese dress and dress-sense that employs complex composition and harmony between varying elements: the Kimono, the Obi (the kimono's sash), zori sandals and the binding strings. Kimonos worn by young women are usually vibrant and abundant in colours and patterns, those contain flowery bright shades and abstract patterning, side by side. As a result, matching a Kimono and an Obi requires skill, sophistication and an intricate sense of aesthetics in order to attain a perfect fit between the two. A lady's creativity and aesthetic sense is often judged by her ability to create non-conventional juxtapositions of the two.

This strategy is employed in achieving camouflage and invisibility: in painting, subjects tend to be presented in isolation, or set against fair background which does not challenge their dominance. Camouflage, on the other hand, is a process of blending and concealment - whence the subject is assimilated into its surroundings by repetition of shapes, shades, shadows and abstract patterns. Creating visual camouflage is an analytical process and precise identification of colour codes, patterning, object presence and shading existing in a given space, then repeating it as reconstructed shapes onto the surface of the concealed object.

Wallpapers are the raw material of this series: they have accidentally crossed my attention while thrown away as discarded materials from San Francisco's best interior designers' houses. For months I have accumulated hundreds of wallpaper styles, considering the different categorization methods I could use. But after crystallising my initial concept of the Sniper and the Obi, I sorted the different patterns according to background colour and the way these patterns combine into systems of emergence and camouflage.

Different thinkers have considered the questions of Mimicry and Camouflage beyond the survival need as this topic appeared in Darwinian thoughts on biology, or even in military studies. Philosophers have mainly considered how this form of disappearance and absence from the gaze of the viewer, may affect the existence of the camouflaged subject: Roger Caillois suggested to view mimicry and resemblance of insects to their environment as an act that expresses a Pantheist desire to merge into Nature; Jacques Lacan, basing his theory on Caillois' thought, relates to the Gaze between the subject and the object and the screen (of camouflage) located between them; Gilles Deleuze and Felix Guattari see the position of one as disappearing into the human 'landscape' as 'everyone' as the goal of the process of Becoming; and finally, Paul Virilio in his discussion of war and architecture, believes that camouflage is a practice employed through a broader strategy of deceit and invisibility, crucial performances in warfare.

Continuing with this thread of thinking, the group of images presented in Ani-Ma, the Sniper became my central theme, and it appears in several works. The sniper is a lone soldier, himself hidden and concealed from its target by location as well as the usage of materials taken from the place where the sniper hides. acting with competent preciseness. He is the perfect paradigm of the relationship between the subject and its background, gaze and invisibility in relation to the different thoughts expressed above: his body is concealed by the camouflage patterns printed onto his garment, or the Ghillie Suit, his gaze controls space, while the power of his weapon holds the possibility to delete life with a small pull of the trigger. The sniper is a cross-point between patterning aesthetics and camouflage practices, between the matching of the Kimono and the Obi and the colourful presence of the tableau structures as a wallpaper collage.

Masquerade was conceived as a tribute to the Japanese artist Morimura Yasumasa, and the image developed as an inquiry into the popular Israeli conceptions of "Japonism". The piece is a photo-collage that explores the relationship between local identity, perceptions of "Asia", as well as concepts of Otherness and masquerade.

each Purim, many Israeli kids like to dress up as people of other nations. Several years ago, on Purim I photographed children who dressed up as "Japanese". The costumes presented what was perceived as the minimal necessary elements for portrayal of the Asian character: a gown (usually a silk robe taken for a kimono), knitting-needles or chopsticks placed on top of a hair-bun (a reminder of the Japanese kazari), blanched facial skin and a red painted

plum-lips. The most common Japanese costumes for boys were the ready-made Ninja or the Samurai ones. Some children showcased their creativity with an additional blond wig or cowboy boots, resulting in humoristic hybrid characters.

The imaginary row of kids was placed as a panoramic sequence on Salame Street in Tel Aviv, a location that marks the borderline between Tel Aviv and Jaffa, between Jews and Arabs, marking one of the concrete locations of the Israeli-Palestinian conflict, while crossing through this unsettled area of the city. The scene was then positioned along the water's edge, generating a doubled reflection, creating a new facet of illusion: the costume as the option to transcend gender, cultural, social and political limitations.

ליפון, בין יהודים לערבים, מסמן את אחד מאזורי המחלוקת שכאן. לבסוף, מוקמה הסצנה בקרבת פני המים, בהשתקפות מוכפלת, אשר יוצרת מימד חדש של אשליה: ההתחפשות כאפשרות למעבר ולחציית גבולות מגדריים, תרבותיים, חברתיים ופוליטיים.

התחפשות נוצרה כמחווה לאמן היפאני מורימורה יאסומאסה (Morimura Yasumasa) תוך בחינת תפיסות עממיות של "ייפאניות" בישראל. העבודה עשויה כקולאז' צילומי הבוחן את היחסים שבין זהות מקומית לבין תפיסות של "אחרות". בהג פורים צילמתי ילדים שהתחפשו ליפאנים כשהתלבשו את לבשו הציגו המתחפשים את האלמנטים ההכרחיים בעיניהם ליצירת הדמות: ביגוד (בדרך כלל חלוק משי המשודרג ל"קימונו"), מסרבות או מקלות אכילה בשיער (תזכורת ל"קזארי" היפני), הלבנת עור הפנים ושרטוט של פה אדום וקטן. בין הבנים תחפושות מוכנות של נינג'יה וסמוראי היו הנפוצות ביותר. כמה מן הילדים היו יצירתיים למדי והוסיפו פאה בלונדינית או מגפי קאובוי ויצרו דמויות היברידיות, עוקצניות.

שורת הילדים המדומיינת מוקמה ברצף פנורמי של רחוב סלמה בתל אביב, אשר מסמן את קו הגבול בין תל אביב

Little boy, ובחרגומו של האמן "משחקי בנים", מתאר תהליך של התבגרות והתגברות. בשני ארגזים אישיים מציג בוקובזה מארג של דימויים הקשורים לתרבות הישראלית - חייל, פליט, רובוט, מתנחל ופצצה, ולתרבות היפנית - פצצה, הר פוג'י, עץ סקויה במסווה של בונסאי, שמש אדומה וחתול מזל. ערב רב של חומרים, בליל של זיכרונות ילדות שנמהלו בצבעי אקריליק, היסטוריה ישראלית מעורבת בהיסטוריה יפנית, בובות משחק יפניות וישראליות, מביחו בתל אביב לחלל התצוגה בירושלים.

הילד שצויר חתולים

על רקע ורוד המזכיר את צבע פריחת הדובדבן ניבטים חתולים מכל אחת מהיצירות. צמריריים ועגלגלים כטפטס על הקיר, עטיים בחליפות חלל ומעוטרים בקמעות מהמסורת היהודית ומהמסורת היפנית. אך בל נטעה, מאחורי הדמויות החמודות מסתתר סיפור של אימה ופחד. פחד של ילד רגע לפני ההירדמות. כדי להרגיעו מספרת לו אמו סיפור ילדים יפני ידוע "הילד שצויר חתולים", שגיבורו הילד מצליח להביס עולם של מפלצות באמצעות ציורי חתולים. המכחול בידי הילד-האמן בצויר משמש לו כלי נשק להתמודדות עם הפחד. תפקידם של החתולים הצמריריים להגן מפני איום הפצצות, ולעזרתם מגויסים גם חתולי המזל העוטים חליפות חלל ולצווארם קמעות שונים. כותרת העבודה, little boy, שאולה מן העבר - שם הקוד לפצצה שהופלה על הירושימה. היאורי הצבעים בשמן של היצירות "אור לבן" ו"גשם שחור" מחביאים מאחורי הנאיביות האסתטית את זיכרונות ההפגזה. האופי הילדותי שמעניק בוקובזה ליצירותיו שואב השראה מעבודותיו של מורקאמי טאקאשי, שיצר תערוכה באותו שם והצביע על כך שהסיבה להתילדות של התרבות היפנית העכשווית נעוצה בהפסד הטראומטי במלחמה. ילדותיות כדרך משועשעת להתמודדות עם חרדת האובדן והכישלון. אירוע מגויס לאירוע, עבר מתחבר להווה בעיצוב דקורטיבי המחבר בין המזרח התיכון למזרח הרחוק.

רובוטים ומלחמה

דרך נוספת להתמודד עם מוראות המלחמה היא באמצעות משחק בחיילים ורובוטים. לשם כך בוקובזה משתמש בדמויות של חיילים במדים פרחוניים, דמויות שכבר הופיעו ביצירות קודמות שלו. אפוד המגן של החייל מעוטר במוטיבים ארצישראליים, במוטיבים מהתנ"ך וגם בדימויים מתרבות הקומיקס היפנית. מקור ההשראה לאפוד הוא הסוקאג'אן (sukajan), מעיל אופנתי בקרב צעירים יפנים המזכיר בצורתו מעיל טייסים. ייחודו הוא בשלל תדפיסי הרקמה המעטרים אותו, שאובים מהמסורת המקומית. המקור הוא במעיליהם של החיילים האמריקנים ששירתו באזור והנציחו את זיכרונותיהם בצוירי רקמה על המעיל. בקופסה נפרדת מציב בוקובזה בובת רובוט עשויה עץ זית ובמרכזה תמונה של מגדל דוד כמגן. שאר התמונות לקוחות מפרויקט הציונים החדשים, דמויות בחליפות חלל על רקע של מצע פלסטי בצבעי כסף וזהב. אובייקטים זוהרים מסמאי עיניים, מפחים, הופכים עולם של מלחמה לעולם פנטסטי ויוצרים פער מטריד בין מחיקות לאימת המלחמה בשילוב אסתטיקה מזרח תיכונית עם מזרח רחוק.

Kadesh War Sukajan
Digigraphy on fine art paper
edition of 5
75cm x 112cm

Eliahou Eric Bokobza
Little Boy

"Little Boy", translated by the artist as, "boys' games", deals with the process of growing up and overcoming fears. Bokobza exhibits two personal cases with a web of images that relate to the Israeli culture - a soldier, a refugee, a robot, a settler and a bomb; and the Japanese culture - a bomb, Mount Fuji, a Sequoia encapsulated in a bonsai tree, a red sun and a good luck cat. Mixed materials, a mélange of childhood memories blended in acrylic, Israeli history scrambled with Japanese history, Japanese and Israeli dolls, borrowed from his house in Tel Aviv to the Jerusalem exhibition hall.

The child who drew cats

A cat set in pink background - a reminder to the blossoming cherry tree, peeks from each painting. Fluffy and round like wall paper, wrapped in space suits and decorated with amulets from the Jewish and Japanese traditions. However, let us not be deceived, each of these adorable creatures conceals a tale of horror and fear. The fear of a child's before he falls asleep, which his mother calms down with a popular Japanese legend about "the child who drew cats" . The tale's child-hero defeats a monstrous world with cat drawings. The child-artist's brush serves him as a weapon for overcoming fear. The fluffy cats are meant to protect him from threatening bombs, aided by the space suit coated and amulet adorned good luck cats.

The work's title, "Little Boy", is borrowed from the past - it is the code word for the bomb that was dropped on Hiroshima. The naïve aesthetics of the titles "White Light" and "Black Rain" also conceal the memory of the bomb. The childish character of his works draws its inspiration from the paintings of Murakami Takashi, who created a similarly titled exhibition, pointing to Japan's traumatic defeat in the war as the reason for the childish character of its culture. This childishness offers a humoristic way of dealing with the fear of loss and failure.

One event mobilizes another, past connects to present in a decorative design which serves as a link between the "Middle" and the "Far" East.

Robots and war

Another way of coping with the horrors of war is by playing with soldiers and robots. For this end Bokobza recruits the image of the soldier in floral printed uniforms, a familiar character from his previous works. The soldier's bullet proof vest is decorated with Israeli and biblical motifs as well as elements from the Japanese comics' culture. The vest draws its inspiration from the sukajan, a popular jacket among young Japanese whose shape is reminiscent of a war jacket. It boasts unique embroidery prints whose origins can be found in the local culture. The jacket is a takeoff on the American army coat, worn by the soldiers who commemorated their memories in broiderery.

In a separate case Bokobza sets a robot doll carved from olive tree, in its center the Tower of David serves as a shield. The rest of the pictures are taken from his New Zionists project. Figures in space suits set in gold and silver plastic. Luring, flashy, dazzling objects, turn the world of war into a fantasy world, and create a disturbing gap between sweetness and the terror of war, blending local and Japanese aesthetics.

David's tower robot | 2006
oil on canvas, acrylic on olive wood
45cm x 80cm x 15cm

Eliahou Eric Bokobza, Little Boy 2012
Installation, pictures and play dolls

Little boy 2012 אריק אליהו בוקובזה,
מיצב, תמונות ובובות משחק

White light private collection
The child who drew cats
Bequest of Yossi Benyaminoff courtesy Estate of
N. & N. Aman Gallery, Tel Aviv

אור לבן אוסף פרטי
ילד עם חתולים עדון יוסי בנימינוף
באדיבות גלריה נ&נ אמן, תל אביב

Robots and war
Installation, pictures and play dolls
Refugee # 5 (statuette eye) Private collection

רובוטים ומלחמה, 2012
מיצב, תמונות ובובות משחק
פליט #5 (פסלון עין) אוסף פרטי

Eliahou Eric Bokobza, Match making 2012
Gesso and acrylic on printed canvas
70x80 cm Each

אריק אליהו בוקובזה, שידוך 2012
ג'יסו ואקריליק על בד מודפס,
80X 70 ס"מ כל עבודה

Ayelet Zohar, The Obi Series, 2012
Wallpaper collage on plywood panels

אילת זהר, סדרת "אובי", 2012
קולאז' טפטמים על לוח עץ

Red sniper 2009
Wallpaper collage on plywood panels 185x85 cm

צלף אדום 2009
קולאז' טפטמים על לוח עץ, 85X185 ס"מ

Black & White sniper 2012
Wallpaper collage on plywood panels 90x122 cm

צלף שחור לבן 2012
קולאז' טפטמים על לוח עץ, 122X90 ס"מ

M16, 2009
Wallpaper collage on plywood panels 60x160 cm

M16, 2009
קולאז' טפטמים על לוח עץ, 160X60 ס"מ

Ayelet Zohar, Masquerade, 2006
Digital print 50x200 cm

אילת זהר התחפשות 2006
הדפס דיגיטלי, 200X50 ס"מ

Eliya Tsuchida, Noah's ark, 2005
Digital print

אלי צוצ'יידה, תיבת נח, 2005
הדפס דיגיטלי

Eliya Tsuchida, The Wedding Couple, 2005
Digital print

אלי צוצ'יידה, מחתנים, 2005
הדפס דיגיטלי

Kazuo Ishii
Quotations from The Art of War by Sunzi, 2012
calligraphy on wooden boxes 200X200 cm

קזואו אישיאי
קטעים מתוך "חוקי המלחמה" של סון-דזה, 2012
קליגרפיה על גבי תיבות עץ 200X200 ס"מ

האוניברסיטה העברית בירושלים
The Hebrew University of Jerusalem